

Олена Волинська

МОСТИ

Психологічний роман

Київ

УДК 821.161

В67

Волинська Олена

В67 Мости : психологічний роман. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. – 236 с.

ISBN 978-617-520-263-0

Владислав Даниленко багато років використовував свої гіпнотичні здібності заради легкого збагачення, але здобуті нечесним шляхом гроші не приносили йому втіху. Єдине, в чому самотник знаходив розраду – розмови із портретом невідомої красуні, намальованим на одному із наземних пішохідних мостів залізничної станції.

Одного дня Влад зустрічає дівчину з портрета на вулиці. До чого призведе дружба злодія-гастролера та незрячої продавчині квітів Ніки – однієї із двох жінок у його житті, яких він не міг загіпнотизувати?

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-263-0

© Олена Волинська, 2022

© Видавництво Ліра-К, 2022

ВЛАД

– Ви ж виконаєте моє прохання? – прошепотів Влад, легенько стискаючи своєю рукою її жилаву, спітнілу долоню. – Не відмовите?

– Ні, – висока, змарніла жінка, заховавши залишки соковитої фігури під просторою сукнею, а густе хвилясте волосся – під сірою хустиною, відкрила сумку, дістала звідти шкіряний гаманець. Жовтенький, кумедної округлої форми, що віддалено нагадував смайлик.

Влад скривився. Повідомлення від Дани завжди рясніли усміхненими пичками. Вона любила користуватися графічними заміниками емоцій.

Жінка простягнула Владові гаманець. Зняла дрібні позолочені сережки з рожевими камінцями. Років десять-двадцять тому подібні прикраси вважалися хітом продажів. Затисла у долоні ланцюжок-павутинку, поверх якої поклала обручку. На кілька секунд затримала свої «скарби» в долоні. І знехотя віддала їх співрозмовнику.

Влад почав нервово хрустіти пальцями. Вагання жертви – це погано. Схоже, він не повністю контролює ситуацію.

– Дякую, – кидає він, роззираючись і поспіхом розпихаючи «подарунки» по кишенях.

Жінка продовжує дивитися на нього відсутнім поглядом і беззахисно посміхається. Влад відводить очі, поспішає піти.

Завернувши за ріг брудної, давно не метеної вулиці з переповненими сміттєвими баками і хвилястим асфальтом, Влад наповнив легені вологим повітрям. Весна цього року відчутно забарилася. Вогкість і холод провокували не лише розмаїття вірусів, а й посилювали депресію. Часті та глибокі подихи так-сяк приборкали його кашель, ті надривні «гавкаючі» звуки, які, попри намагання їх стримати, вперто виривалися із грудей, привертаючи до особи Влада небажану увагу. Йому не допомагали ні ліки, ні замовляння дружини Давида. Те, що сиділо у нього під ребрами, заповзялося видертись назовні, доконати.

Нахилившись до землі, Влад порухав губами, ведучи із собою беззвучний діалог. Сперечаючись, силкуючись переконати, втовкмачити недовірливому мозку прості як світ істини.

Його кроки досі були непевними. У голові гуло. Наче якоїсь миті вона взяла і перетворилася на плац, де вправлялися у стройовій ходьбі курсанти-новобранці. Погляд Владові досі застигала вицвіла блакить очей тієї пані. Нестерпно хотілося води. І цигарок. Гіркий дим завжди «розріджував» його думки, роблячи їх більш-менш стерпними.

Рука Влада полізла до кишені у пошуках неіснуючої пачки Camel. Попереду, як на те, стояв

ларьок – один із розкиданих містом W кольорових «грибків», у яких торгували різноманітним крамом.

Чоловік стишив ходу, завернув за ріг, ледь не зіштовхнувшись із бороданем, що тягнув за собою візок із великою спортивною сумкою. Не розрізняючи дороги, Влад чалапав по калабанях, вимірюючи дорогами іноземними кросівками їхню глибину. Як у тому далекому, засипаному порохом спогадів дитинстві.

Різкі рухи відзивалися у його скронях дошкульним болем, виконуючи арію погано замаскованого під байдужість відчаю. Сплюнувши на мокрий асфальт густу слину, Влад закусив нижню губу. Він нізачо не повернеться за цигарками, бо обіцяв Ніці...

Він уже звик до кепського самопочуття, яким завжди завершувалися його «справи». І нарешті розумів, що з ним відбувається. Усі ті люди, яких «зупиняв» Влад, теж його грабували. Виривали щось із душі чоловіка, висмикували із серця. Живилися його силою. Попри бажання Влада, відбувався такий собі неусвідомлений обмін енергією. Короткочасна втрата контролю. «Аби щось отримати, ти маєш натомість щось віддати», – як заведений, постійно торочив йому батько. Хоча, як йому здавалося, зовсім не розумів сенсу цих слів.

Влад недаремно знову бачив уві сні Марника – злостиву німу істоту, яка намагалася вкрати його силу. Кожного разу, переживаючи нестерпний свербіж, приторне запаморочення, яке здавалося перекличкою хвороб, він теж тонував в очах усіх тих людей. Щоразу занурюючись все глибше. До судом у тілі, гупання у скронях, схожого на церковний набат. Влад усвідомлював, що колись воно його доконає. Що, вирушивши у небезпечну подорож свідо-

містю випадкової жертви, одного разу він просто не зможе повернутися...

День видався стабільно вдалим. Не дарма ж, вийшовши вранці з під'їзду, Влад ступив у веселкове коло. Його набожна мати вважала це гарною прикметою. Чи не єдиною з тих, в які вона по-справжньому вірила.

До полудня перед ним «розщедрилося» вже троє перехожих. Удача так і липла Владові до рук, лишаючи на них «масні» плями. Проте, керуючись досвідом, він намагався ставитись до подібних випадкових «полювань» обережно. Чоловік пам'ятав, що йому не бажано гастролювати в рідному місті. Бо потім не відкараскаєшся від проблем.

Раніше, за інших обставин, він би не переймався подібними дрібницями. Ще рік тому Влад ставився до власного життя простіше, легковажніше. Воно видавалося йому розкиданими гральним столом картами. «Хто не ризикує, той не п'є... Ну, ви розумієте.» Приємно було тримати світ у кишені. Відчувати себе його володарем. Мати перевагу, стабільно бути в чомусь кращим. Домінувати.

Що дало йому те незвичне вміння? Перед усім – свободу. Незалежність від земний проблем, якими обросли, звикли обтяжувати себе люди.

А потім все змінилося. Він більше не міг бездумно розігрувати чергову карту свого життя, бо мав що берегти. Адже здобув найдорожчий зі скарбів...

* * *

До шістнадцяти років Влад і гадки не мав, що чимось відрізняється від своїх однолітків. Не надто

привабливий від природи, не особливо кмітливий. Юнак жив буденним і напрочуд нудним життям, яке називав «існуванням». Дивився на світ крізь призму підліткового максималізму: зневажав батьків, ненавидів школу, однолітків і молодшого брата, якого постійно ставили йому в приклад. В чії успіхи Влада тияли носом, наче шкідливе кошеня у лоток.

Він бунтував. Не найвдалішими, але, на той час, найдоступнішими йому способами: через протести, цілковите ігнорування прохань і наказів старших, викличний тон і зухвалі вчинки, найчастіше зроблені саме «на зло». Влад зростав неслухняним егоїстом. За час навчання його прізвище входило до всіх можливих шкільних «чорних списків».

Одного дня їхня класна керівниця, Оксана Станіславівна, театральню хапаючись за серце, сказала:

– Владиславе, з тебе вийшов би першокласний актор. Розповідай, де ти зник після першого уроку?

– Я ж вам пояснював, – мило посміхнувся він. – У медпункті.

– Справді? А медсестра каже, що вона тебе не бачила.

– Вона забула.

– Авжеж. Такого забудеш, – втомлено зітхнула вчителька.

Влад вибрався з тієї «пригоди» так само легко, як і з багатьох інших. Його батьки звикли до постійних вчительських скарг на сина і перестали ними перейматися. Чи є різниця, за що його сварити цього разу? А слова Оксани Станіславівни надовго засіли в свідомості Влада. Бути актором – це ж так захопливо! Виступати на сцені перед сліпучими прожекторами, упиватися шаленими оплесками, насо-

лоджуватися увагою вродливих дівчат, зображати когось іншого. Переживати тисячі чужих життів, на певний час забуваючи, ким ти є насправді.

Але нудні дорослі не оцінили його задум.

– Не вигадуй мені тут різного, – повернувшись додому нападпитку, сердито гримнув на Влада його батько Тимофій. – Артистка у нас твоя мати. Вона щодня влаштовує мені істеричні вистави. Більше нам артистів не треба.

Після чого, мацаючи брудними руками стіну, яка у схожих ситуаціях завжди слугувала йому за опору, батько пішов на кухню. Заревів насос, а за деякий час на газовій плиті засвистів чайник. Старий, за звичкою, спробує перебити запах алкоголю кавою. Жалюгідне маскування, після якого у нього завжди стрибав тиск.

Влад, показавши язика старшій сестрі, роздратовано гримнув дверима. Зачинившись у своїй кімнаті, затято пообіцяв собі не зрадити мрію. Нехай вона на даний час є недосяжною. І ще не до кінця зрозумілою, неусвідомленою.

– А я тобі вірю, – за кілька хвилин до кімнати Влада зазирнув його молодший брат Ярослав. Заліз на ліжко босими ноженятами, попросив Влада показати йому щось смішне. Заговорити голосом того дивного телеведучого. Він так вправно його пародіював.

Влад пожбурих у Ярика подушкою, практично виштовхав його до коридору. Якби міг, то виштовхав би й зі свого життя. Навіщо йому віра цього малолітнього йолопа, якщо інші вважають його нікчемною? Якщо Владові постійно хочеться вибачатися за те, що він не такий ідеальний, як молодший брат.

Ярик був досконалим. Владові постійно дорікали його бездоганністю. І в школі, і вдома. Він бачив це у спрямованих на нього поглядах, вловлював у інтонації голосів знайомих йому людей. Леде терпів неприховане розчарування, з яким до нього зверталися: «Ну чому з тобою одні проблеми?»

Влад справді не знав, «чому». Ідеальність Ярослава завжди висіла над ним домокловим мечем, змушувала протестувати, ненавидіти, заздрити. Робити дрібні капості, за які йому потім ставало соромно. Якось Влад сильно розізлився. Навіть не на брата, а на їхню матір Мар'яну. Новий вчитель фізичної культури, якого хлопець за трохи розгублений і дивакуватий вигляд прозвав «бовдуром», виявив у нього швидку реакцію і записав до шкільної команди із футболу. І на перших же міських змаганнях Влад забив гол. Не просто гол, а ГОЛ, який на останніх хвилинах змагань вирішив фінал гри, подарувавши їхній команді зовсім неочікувану перемогу.

То був для Влада воістину зоряний час. За одну мить він піднявся хиткими східцями вдалих випадковостей аж до умовного шкільного Олімпу. Юнака заповідали ті, від кого він так давно чекав схвального погляду. Ті, хто раніше навіть не здогадувався про його існування, тепер плескали хлопця по плечу і вигукували: «Круто!»

Влад, якого просто розривало від гордоців, розповів про свій гол матері. А та механічно відказала: «Ти молодець». Додому вони йшли разом із Ярославом. Коли трійця минала цукерню, їм на зустріч вийшла галаслива тітка з перепаленим білою фарбою волоссям. Привітавшись із Мар'яною, вона леде не півгодини розповідала їй про успіхи свого єдиного сина.

Богдасик і розумний, і старанний, і ввічливий. Практично святий. А та, у свою чергу, не проминула нагоди похвалитися Ярославом. «Мій хлопчик не гірший. А то й кращий». Коли ж її співрозмовниця зупинила питальний погляд на Владові, Мар'яна обмежилась формальним: «Це Владислав. Мій старший син».

Влад крутив головою зі сторони в сторону, смикав блискавку на спортивній куртці. Йому хотілося затулити вуха, копнути матір ногою або закричати. У середині в нього настільки бурхливо вирували емоції, що він ледь стримувався, аби вкотре не «повестися неналежним чином». Хто він для неї? Невидимка? Не вартий уваги нікчемний підліток? Син, яким не можна пишатися?

Ярослав, відсторонено слухаючи дифірамби на свою честь, червонів. Якоїсь миті він не витримав і промовив: «Мій брат сьогодні врятував нашу футбольну команду від поразки».

Влад відчув, що й сам вкривається багровими плямами. Малий його пожалів? Виявив поблажливість. Відкраяв йому, наче жебракові, шматок батьківської уваги...

– О, це чудово! – прощебетала материна приятелька. – Вітаю, синку!

Влад, відчуваючи у роті присмак чогось кислого, пробурмотів слова подяки. І більше не озивався. Але в його душі продовжувала тліти злість. Тому увечері він відвів до балки Ярикового пса Бінго – пухнастого ведмедика, веселого та довірливого, занадто схожого на свого господаря. Вони обое досі бачили світ у молочно-білих кольорах, не були пристосовані до грубого, прямолінійного життя.

Виявивши зникнення Бінго, Ярослав проплакав усю ніч. Батькам ледь вдалося завести його до будинку. А наступного дня брат вперше за час навчання у школі самовільно пропустив уроки, аби відшукати свого чотирилапого друга.

Радіючи з того, що Ярослав нарешті переступив психологічний бар'єр надмірної правильності, Влад обнишпорив із ним усі куці в балці, накричався до хрипоті, вигукуючи кличку їхнього чотирилапого приятеля. І весь цей час його дошкульно штрикала в ребра совість.

Влад уже збирався зізнатися у скоєному. Зараз він вхопить Ярика за руку, розверне його до себе зарюм-саним обличчям. Розповість, що насправді сталося із Бінго. Нехай той розкричиться, заїде йому в писок своїм кволим кулачком. Може, хоч тоді полегшає.

Та не встиг. Із обсмиканих затяжними дощами куців висунулася голова цуценяти. Бінго недовірко поглянув на хлопців. І неспішно пішов до свого господаря.

До повернення батьків хлопці встигли нагодувати пса і обскубти з його шерсті реп'яхи. Мар'яна завжди поверталася з роботи о шостій. Гупала на кухні посудом, гримала на Лесю, вимагаючи від неї допомоги. І майже ніколи її не отримувала. На звуки суперечки зі своєї кімнати виходив Ярослав. Пропонував матері свої послуги. Він був лагідним весняним вітерцем, який умів розганяти бурхливі штормові хвилі.

Від його слів обличчя Мар'яни завжди розквітало. Вона дякувала своєму улюбленцю і відправляла того робити уроки, запевняючи, що сама з усім впорається.

О дев'ятнадцятій, перед початком новин, їхня родина збиралася за одним столом. Владові вони завж-

ди нагадували неправильно складений пазл. Уламки чогось надто тендітного та крихкого, що вже нізачо не скласти до первинного вигляду.

Батько старанно працював ложкою, мало зважаючи на те, що відбувалося довкола. Не дивлячись нікому в очі. Його наслідував Ярослав. Владові не надто вірилося, що братові подобаються іноді прісні, подеколи пересолені або пересмажені страви матері. Але він куштував їх із чемності, зі страху образити. Влад захоплювався цією його рисою. І, в той же час, жалів малого. Хіба можна стелитися перед усіма килимком? Чи Ярик колись навчиться відстоювати власну точку зору?

Влад із сестрою вперто ігнорували перші страви. Під сповненим докору материним поглядом вони одразу накидалися на гарнір. Його вона ніколи не псувала.

* * *

Час минав швидко і напрочуд одноманітно. Обличчя Ярослава з року в рік прикрашало шкільну дошку пошани, а Влад, у свою чергу, колекціонував пригоди різного рівня «шкідливості». Вчителі хапалися за голову і кодекс правил навчального закладу, наближаючи у молитвах день, коли Владислав Даниленко нарешті отримає атестат зрілості. Батьки залякували його навчанням у ПТУ і кар'єрою штукатура.

Якось клас, у якому навчався Влад, повели на екскурсію до профтехучилища, паркан якого межував із парканом їхньої школи. Це було трьохповерхове одоробало зі стінами незрозумілого сіро-жовтого кольору, на яких час від часу з'являлися не зовсім пристойні написи і графіті, які швидко та ретельно

замальовувалися техпрацівниками. Щоранку, йдучи на шкільну «каторгу», Влад бачив колишніх найгірших, з точки зору вчителів, випускників їхньої альма-матер, та найкрутіших, з точки зору його однокласників, хлопців, які повільно йшли кипарисовою алеєю бурси. Попри невтішні прогнози старших, вони виглядали цілковито задоволеними життям.

Влад не розумів трагічного заочування очей дорослих, коли вони говорили про вищезгаданий навчальний заклад. Тому доходив невтішного висновку: «Вони знову брешуть».

Зовні подібне до фортеці або колишньої в'язниці приміщення училища не справило на Владу того гнітючого враження, яке завчасно виплекала його підліткова уява. Проходячи повз затурканих спекою і складними завданнями студентів ПТУ, він навмисне зачепив ногою відро з розчином, який нагадував асфальт. Викладач у засмальцьованому синьому фартуху довго плювався слиною, погрожуючи, що юнакові доведеться все це прибирати. А Влад, спиною відчуваючи на собі схвальні погляди однолітків, лише розводив руками: «Бачите, я не підходжу навіть для такої роботи».

Тимофій швидко старішав. Він вже не влаштовував п'яних бешкетів, які час від часу супроводжувалися викликом міліції (коли його очі ставали скляними і він розпускав руки, Мар'яна набирала рятівне 102. Її чоловік заспокоювався ще до приїзду дільничного, але йому не вдавалося обдурити того своєю вдавано спокійною поведінкою, вимученою хмільною чемністю.) І перестав так часто змінювати роботу.

У далекій юності Тимофій потрапив до лав опозиціонерів. Дивні то були люди. Не мали стійких полі-

тичних поглядів. Протестували здебільшого заради самого протесту, бо належали до тих, які не могли не воювати. Головне – вчасно знайти ворога. Нехай навіть уявного. І тому щоразу, коли його трудова книжка опинялася у відділі кадрів нової установи, Тимофія, який був на олівці у правоохоронних органів, ретельніше за інших перевіряли на «благодійність».

Тимофій став оминати своєю увагою оковиту, почав зраджувати її із домашнім квасом та зеленим чаєм. Іноді, за особливої нагоди, тішив себе філіжанкою не надто міцної кави. І все завдяки «щасливому» нещасному випадку і дружині.

Якось на роботі у Тимофія прихопило печінку. Міцно так, до зірок в очах і стійкої відрази до пляшки. Мученика відвезли до лікарні. А Мар'яна, навідуючи чоловіка, заручилася підтримкою знайомої лікарки. Та, розмалювавши дійсність в занадто песимістичні кольори, подвоївши, а то й потроївши серйозність його діагнозів, порадила пацієнту перестати вживати міцні напої. Нажахала його, переконала, перемогла.

Доки Ярослав приростав очима до книжок, Влад із Лесею стрімко розвивалися, набуваючи досвіду в інших сферах. При тому, що Влад продовжував вважати себе непримітним сіромахою, він захоплювався лише «брендовими» дівчатами, які вважалися зірками школи. Тільки та симпатія була односторонньою, як рух більшості доріг їхнього «компактного» містечка.

Найтривалішою шкільною симпатією Влада була Каріна. Юнакові подобалося промовляти її ім'я, насолоджуватися його незвичністю. Звісно, він робив

це лише таємно. Дівчина мала довге чорняве волосся, яке ніколи не потрапляло у полон застібок або резинок. І смагляву шкіру. Ходили чутки, що у неї в роду були роми.

Їхнє знайомство відбулося ще у молодшій школі. Із досить кумедного випадку. Коли Влад привітався на святковій лінійці із гарненькою дівчинкою з паралельного класу, та, надувши губки, заявила:

– А мій татко – директор.

На що хлопчик, не довго думаючи, відказав:

– Мій – теж.

Його маленька брехня не допомогла їм стати друзями, але Каріна заповідала Владу настільки, що щоранку віталася із ним у шкільних коридорах. Це тривало роками. А він пас її очима та мовчав. В думках вона вже давно йому належала. Але... Зізнатися їй у своїй прихильності було все одно що прокричати ці слова посеред лісу. Не догукаєшся.

Єдине, на що на той час спромоглася скромна підліткова уява Влада – це подарувати Каріні на День усіх закоханих валентинку з написом: «З любов'ю, В.» Навряд чи дівчина здогадалася, про якого саме «В» йшлося. Каріна мала того дня зорепад кольорових папірців у формі сердечок. Там були усілякі «М.», «К.», «С.», «О.», «В.» Влад припускав, що листівки, які потішили її дівоче самолюбство, за деякий час опинилися в кошику для сміття.

Історія кохання старшої сестри Влада, Лесі, була ще більш заплутаною. На її основі можна було сміливо знімати молодіжну комедію або навіть серіал. Не раз, лежачи у темній кімнаті і рахуючи на небесному полотні зірки, Влад уявляв, як грає в тому фільмі головну чоловічу роль. Після прем'єри він